

Recikliraj in izdelaj

Žal je potrošniški svet urejen tako, da kupujemo živila v plastiki. Vedno več se sicer dela na tem, da ponujajo ozaveščene trgovine tudi živila v povratnih embalažah ali pa enostavno prineseš svojo posodo in živila odneseš z njo. Vedno bolj so popularne tudi vrečke iz blaga, ki jih lahko sedaj skoraj v vseh trgovinah uporabiš, ko kupiš sadje in zelenjavo. Bravo, mi vsi. Stremimo k uporabi vrečk za večkratno uporabo. Tako prihranimo mi vsi in ohranjamo naš planet bolj čist.

Ste vedeli?

Vsako leto na svetu izdelajo približno 600 milijard plastičnih vrečk. Od tega jih povprečen evropski državljan v enem letu uporabi okoli 500. Na splošno se vsaka uporabi le enkrat (običajno uporaba ni daljša od 30 minut), kar je v popolnem nasprotju z njihovo dolgo življenjsko dobo, saj v naravi za razgradnjo potrebujejo 400 do 1000 let. Želimo pustiti takšen planet za naše zanamce?

Nafta je vir energije ter surovina, iz katere pridobivajo številne spojine ter različne materiale, npr. plastiko (umetne mase). Izdelava plastike je cenovno dokaj ugodna, težava se pojavi, ko izdelke iz plastike zavržemo. V naravi ni postopkov, ki bi omogočali razgradnjo plastike. Zato lahko plastični predmeti onesnažuje okolje še stoletja, dokler zaradi vremenskih vplivov ne preperijo in razpadejo.

Plastika se v naravi se ne razkroji. Pod vplivom UV-žarkov in drugih fizikalnih, kemičnih ter mehanskih dejavnikov se le postopoma razgradi na vse manjše delce, ki v naravi tudi ostanejo.

Kaj lahko storimo sami?

Plastika, ki je ne kupimo in ne uporabljamo, je seveda najboljši trajnostni ukrep, a tudi z majhnimi spremembami vsakodnevnih navad lahko pomembno pripomoremo k zmanjšanju količin plastike v okolju.

- **Za nakupe uporabljajmo embalažo iz obnovljivih virov (papir, les, bombaž in druga vlakna iz celuloze): vrečke, košare, torbe, nahrbtnike ...**
- **Če že uporabljamo plastične vrečke, jih uporabimo večkrat.**
- **Kupujmo hrano v večjih pakiranjih ali pa v trgovinah, kjer prodajajo živila v razsutem stanju.**

- **Ne kupujmo vode in pijač v malih plastenkah, ki jih nosimo s seboj. Raje si kupimo bidon iz stekla ali kovine, ki ga bomo lahko uporabljali vrsto let.**
- **Razmislite, ali res potrebujete kavo ali pijačo "to go" v plastični embalaži za enkratno uporabo.**
- **Pitje pijač po slamici – ali res ne gre brez nje?**
- **Preden kupite tekstilni izdelek iz plastičnega materiala, pomislite, da boste pri pranju v vodo spustili tudi mikroplastiko. Raje posezite po izdelku iz naravnega materiala.**

Ker pa se nam zagotovo kakšna plastenka valja doma, jo koristno uporabimo.

Ponovno lahko uporabimo tudi odslužene skodelice ali steklene kozarčke. Ker je čas sajenja, si lahko vsak doma poseje tudi zelišča v lončke.

Potrebujemo:

- domačo zemljo z vrta
- par kamenčkov za drenažo
- odpadno in očiščeno plastično embalažo/odsluženo skodelico
- semena zelišč (peteršilj, bazilika, drobnjak, origano, majaron itd.)

Če se lotimo ponovne uporabe plastike, prosimo starše, da odrežejo plastično embalažo do zelene oblike. Posodo najprej napolnimo s kamenčki (za drenažo-odtekanje odvečne vode), nato napolnimo posodo z zemljo do 2/3, nato natrosimo semena (semena bodo prej vzknila, če jih prej namočimo za cca. 1 uro). Semena narahlo pokrijemo s tanko plastjo zemlje in dobro zalijemo. Postavimo na okensko poličko in na vsake 2 dni malce zalijemo ali poškopimo. Pazimo, da voda ne stoji v posodi. V parih dneh ali kakšnem tednu (odvisno od vrsta semen) bomo že opazili kalčke. Juhuhu. Vesno zalivajmo in čez nekaj tednom že lahko uporabimo zelišča v jedeh. Mmm...to bo dišalo po kuhinji.

Vir:

<https://eucbeniki.sio.si/kemija9/1099/index6.html>

<https://www.zps.si/index.php/okolje/trajnostna-potronja/9479-bomo-postali-planet-mikro-plastika-2-2019>

<https://ebm.si/prispevki/plasticna-vrecka-strupen-simbol-potrosniske-druzbe>